

ต้นกำเนิด...โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช

โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ ๔๕๐ ถนนพระทันตยา ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เดิมเรียกโรงพยาบาลจังหวัดสุพรรณบุรี สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้รับการบริจาคทรัพย์จาก มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยามรราช (ปิ่น สุขุม) จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ในการก่อสร้างตึกเป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น มีขนาดยาว ๒๗ เมตร ๖๗ เซนติเมตร กว้าง ๑๒ เมตร ๒๒ เซนติเมตร มีห้องชั้นล่าง ๑๑ ห้อง ชั้นบน ๔ ห้อง มีเครื่องใช้และเครื่องมือผ่าตัดพร้อมบริบูรณ์ และท่านกรุณาให้เงินบำรุงประจำเดือนอีกเดือนละ ๑๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นต้นไป ประโยชน์ที่ประชาชนชาวจังหวัดสุพรรณบุรีได้รับยิ่งใหญ่มหาศาล ช่วยบรรเทาทุกข์จากความเจ็บป่วย ช่วยให้ชาวบ้านมีสุขอนามัยที่ดี และมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น ทุกคนที่เข้ามาใช้บริการโรงพยาบาลแห่งนี้ต่างซาบซึ้งให้ความกรุณาของท่านเป็นที่สุด

งานวันเปิดโรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช

๒๕๒๒ ๒

ในสมัยนั้นมีการคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราชจึงหันหน้าสู่แม่น้ำท่าจีน (ทิศตะวันตก)

หม่อมเจ้าสกลวรรณากร
อธิบดีกรมสาธารณสุข

ร.พ.ม. 233
มหาอำมาตย์นายก
เจ้าพระยาสมรภพ (ปิ่น สุตม)
ผู้บริจาคทรัพย์สินสร้าง
โรงพยาบาลเจ้าพระยาสมรภพ

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๔ หม่อมเจ้าสกลวรรณากร อธิบดีกรมสาธารณสุข ได้เสด็จไป
เปิดโรงพยาบาลจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งในปัจจุบันทางรัฐบาลได้ตั้งชื่อว่า โรงพยาบาลเจ้าพระยาสมรภพ

บานาน่าร์ จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อเปิดทำการ ปีพุทธศักราช ๒๔๖๘ สมัยรัชกาลที่ ๕ โรงพยาบาล
เจ้าพระยามรราชพืชน์หน้าเข้าสู่แม่น้ำท่าจีน ซึ่งในสมัยนั้นใช้แม่น้ำท่าจีน
เป็นทางคมนาคมทางน้ำของประชาชนชาวจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่
ใช้การสัญจรทางน้ำเป็นหลัก ซึ่งต่อมามีการสร้างถนนตัดผ่าน ทำให้
การสัญจรเปลี่ยนไปใช้ เถวียน รถมลาก รถม้า รถมอเตอร์ ตามวิวัฒนาการ
และความเจริญขึ้นตามยุคสมัย จึงมีการตัดแปลงให้โรงพยาบาลหน้า
มาทางทิศตะวันออกในปัจจุบัน

นายแพทย์เดียน พานิช
นายแพทย์ปริญาคนแรก

โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราชในปัจจุบันได้มีการบูรณะตึกท่านเจ้าพระยามรราชและทาสีเหลืองตามสีเดิม จึงมีชื่อเรียกกันว่าตึกเหลือง ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๔ ได้มีแพทย์ปริญาคนแรกประจำ คือ นายแพทย์เดียน พานิช

ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๔ โรงพยาบาลได้รับการยกฐานะเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดสุพรรณบุรีขึ้นกับกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างอาคารตึกผู้ป่วยอีกหลายอาคารเพื่อรองรับผู้ป่วยที่มีมากขึ้น และมีผู้ใจบุญบริจาคทรัพย์สินสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ตลอดมา

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๔๖๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๓ หน้า ๓๔๕๔

จำนวนทุน	ห้าแสนบาท (๕๐๐,๐๐๐ บาท)
จำนวนหุ้น	ห้าพันหุ้น (๕,๐๐๐ หุ้น)
มูลค่าหุ้นละ	หนึ่งร้อยบาท (๑๐๐ บาท)
นามผู้เริ่มก่อการ	๑ พระโสมภณเพ็ชรรัตน์ (ก๊ โสมภ โณเดร) ๒ นายตันฮีสุน ๓ นายเต็ก โกเมศ ๔ พระยาอิศราธิราชเสวี (เลื่อน บุนนาค) ๕ นายบาง วัชร ศิริธรรม ๖ ขุนอนุกรมบุรี (เย็น นิ่มเซ่ง ฮวด) ๗ นายตันกิมขง

แจ้งความมาณวันที่ ๒๑ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๕
มหาอำมาตย์ตรี หม่อมเจ้าทองเชื้อกรมชาติ
อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย
เรื่องมีผู้สร้างโรงพยาบาล

ด้วยได้รับโบบอกสมุหเทศาภิบาลมณฑลนครไชยศรี ว่า
มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยาชมราชา ได้จัดการสร้างโรง

เล่ม ๔๓ หน้า ๓๔๕๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๔๖๕

พยาบาลชั้นหลังหนึ่ง ที่จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตึกสองชั้น
มีขนาดยาว ๒๗ เมตร ๖๗ เซนติ์ กว้าง ๑๒ เมตร ๒๒ เซนติ์
มีห้องชั้นล่าง ๑๑ ห้อง ชั้นบน ๘ ห้อง มีเครื่องใช้และเครื่องมือ
ผ่าตัดพร้อมบริบูรณ์ และได้ให้เงินบำรุงประจำเดือนอีก
เดือนละ ๑๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน สกนี้ เป็นต้นไป
ด้วย ครั้นเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน สกนี้ ได้กระทำพิธีเปิดโรง
พยาบาล และมอบไว้ในความปกครองของสุขาภิบาลเมือง
สุพรรณบุรี ต่อไป

กระทรวงมหาดไทยได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา
ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงอนุโมทนาในส่วนกุศลนี้ด้วย
แล้ว

สวว่าราชการกระทรวงมหาดไทย
แจ้งความมาณวันที่ ๑๓ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๕
นายพลเอก บุคล
เสนาบดี

เรื่องสร้างที่ว่าการอำเภอโพธิ์ไทร
ด้วยได้รับโบบอกมณฑลอุดรว่า ที่ว่าการอำเภอโพธิ์ไทร
ถถึงแก่ชำรุดทรุดโทรมอาใสรบทำการไม่ได้ กระทรวงมหาด

ในปีพุทธศักราช ๒๔๖๕ มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยาชมราชา (ปิ่น สุขุม) ได้จัดสร้างโรงพยาบาลขึ้น
หลังหนึ่ง ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๓ หน้า ๓๔๕๕ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๖๖๕

แจ้งความกระทรวงมหาดไทย .
เรื่องมีผู้บริจาคทรัพย์บำรุงโรงพยาบาลเจ้าพระยาบรมราช
จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้วย มีผู้บริจาคทรัพย์บำรุงโรงพยาบาลเจ้าพระยาบรมราช
จังหวัดสุพรรณบุรี ๑๓ ราย รวมเป็นเงิน ๑๑๓ บาท ๒๕ สตางค์
ดังมีรายนามและจำนวนเงินแจ้งอยู่ในท้ายแจ้งความนี้ เจ้า
หน้าที่ได้รับเงินจำนวนนี้ไว้แล้ว

กระทรวงมหาดไทยขออนุโมทนาในส่วนกุศลนี้ ขออำนาจ
คุณพระรัตนไตรย อีกทั้งอำนาจแห่งกุศลสาธารณทาน จง
บันดาลให้ผู้บริจาคทรัพย์ปราศจากสรรพพิบัติอุบัติวันตราช
แม้จะปรารถนาสิ่งใดที่ขอบขรรณ ขอให้สำเร็จสมประสงค์จง
ทุกประการ

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย
แจ้งความมาณวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๗๐
มหาอำมาตย์โท พระยาศรีธรรมมาธิราช
ลงนามแทนเสนาบดี

เล่ม ๔๔ หน้า ๖๖๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๗๐

รายนามและจำนวนเงินผู้บริจาคทรัพย์
บำรุงโรงพยาบาลเจ้าพระยาบรมราชจังหวัดสุพรรณบุรี
ขุนบริกุต ๓๕ บาท ผู้ไม่ประสงค์แสดงนาม ๑๒ บาท
๒๕ สตางค์ นายหมง ๑๐ บาท นายไร่ นายทองอยู่
รายละ ๔ บาท นายเลื่อน นางสาวสีนวน รายละ ๖ บาท
นายสด ๕ บาท นายช้อย นางสาวสี รายละ ๔ บาท นาง
กิมเลียง นายเมือง รายละ ๓ บาท นางจیب นางแพ
นายกลอง รายละ ๒ บาท นายสอน นางม้วน นางจิว
รายละ ๑ บาท รวมเงิน ๑๑๓ บาท ๒๕ สตางค์

เรื่องจดทะเบียนสมาคม
ด้วยหลวงสาราลักษณ์ประพนธ์ ได้ยื่นเรื่องราวขออนุญาต
จดทะเบียนตั้งสมาคม ชื่อ "เผยแผ่ความรู้" ขึ้นณบ้านคลอง
ขวางหมู่ที่ ๘ ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
มีความประสงค์เพื่อแสวงหาความรู้ซึ่งเป็นวิทยาการต่างๆ เช่น
วิชากฎหมาย กสิกรรม พาณิชยกรรม อนามัยและสุขวิทยา
กับเป็นห้องสมุดสำหรับอ่านหนังสือ เจ้าพนักงานได้รับจด
ทะเบียนสมาคมนี้ไว้ และออกหนังสือเอกสารให้หลวงสารา
ลักษณ์ประพนธ์รับไปแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. นี้แล้ว
แจ้งความมาณวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๗๐
นายพลเอก ยุค
เสนาบดี

ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๐ มีผู้บริจาคทรัพย์บำรุงโรงพยาบาลเจ้าพระยาบรมราช จังหวัดสุพรรณบุรี
จำนวน ๑๓ ราย รวมเป็นเงิน ๑๑๓ บาท ๒๕ สตางค์ ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๔ หน้า ๖๖๕

บรรณานุกรม

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี. ก. สบ. สท. ๒ ภาพงานวันเปิดโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมรธา
สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ๒๓๓ ภาพเจ้าพระยาอภัยมรธา (ปิ่น สุนทร) ผู้ชักชวนทรัพย์สินในการสร้างโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมรธา
กรมศิลปากร. สารสังเขปเอกสารจดหมายเหตุ จังหวัดสุพรรณบุรี (เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๕ – รัชกาลที่ ๗). กรุงเทพมหานคร :
บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๔๗/๗) จำกัด, ๒๕๕๖. พิมพ์ครั้งที่ ๑.
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมรธา. ๕๐ ปี ยมรธา โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยาอภัยมรธา จังหวัดสุพรรณบุรี. ๒๕๕๔.
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล. ที่ระลึกพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารเฉลิมพระบารมีในวโรกาสวันกาญจนาภิเษก. ๒๕๕๒.
ประสงค์ สุนทร. จากยมรธาเมืองสุพรรณวิหเทศการณเภิเษ ๔ รัชกาล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
แจ้งความกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มีผู้สร้างโรงพยาบาล (๒๕๖๔, ๒๖ ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๔๓
แจ้งความกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มีผู้บริจาคทรัพย์สินบำรุงโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมรธา จังหวัดสุพรรณบุรี (๒๕๗๐, ๒๔ พฤษภาคม). ราชกิจจา
นุเบกษา. เล่มที่ ๔๔
ศิลปวัฒนธรรม SILPA-MAG.COM.(๒๕๖๕). [ออนไลน์] เข้าใจได้ : https://www.silpa-mag.com/wuotes-in-history/article_๒๒๕๖. (วันที่ค้น
ข้อมูล : ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕).